

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
9/12 „ . . . 10 „
1/3 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 16.00. Za

Ameriko in inozemstvo K 20. —

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne

priloge: Ob novem letu „Kažipot

po Goriškem in Gradiščanskem

in dvakrat v letu „Vozni red že-

leznic, parnikov in poštinih zvez“.

Na naročila brez doposlane na-

ročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadst. na levo v Goriški
Tiskarni.

Naročnino in oglasi je plačati
loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

V Gorici, dne 21/9. 1912.

Prijatelj »Corriere« in njegovi tržaški bratje še vedno govore o slovenski nekulturnosti, o našem »idioma barbaro« in podobnem. Ta žurnalja pa ima smolo, ker jo stavljajo na laž ne le slovenski pisarji, — teh Italijani ne poznajo, ne le dejstva, — teh Italijani tudi ne poznajo ali jih pa nočejo poznati, — ampak italijanski pisatelji sami, kar je vsekakor bridko. Ni še dolgo, kar smo omenjali glasoviti spis Angela Vivante o jadranskem iredentizmu. Temu spisu je pred kratkimi sledil spis »Politične tendence v sodobni Avstriji«, iz peresa znanega sindikalista Art. Labriola, ki nas primerja z Italijani, — njim v škodo.

V sledečem prinašam prevod dotičnega poglavja, ter ob enem opozarjam na vrednost izobrazbe, v kateri je tudi rešitev problema malega naroda, kakor nam je to v večeršnjem predavanju tako lepo razložil dr. Hleščič.

Ono mesto se glasi:

»Narodnostni boji so avstrijske tradicionalno življenje vzbujili do dna. Iz tega boja pa je ostalo veliko zanimanje za omiko narodov. V narodnostem boju je postalo orožje število in omika; stremenje k omiki je vzbudilo ognjevit izpreobrnjevanje in žarko apostolsko razširjevanje. Vse stranke so morale postaviti v boj kolikor mogoče mnogo pristavev, toda s sredstvi: Z abecedo, knjigo, šolo. Narodnostna borba je vžgala vsaj iskro kulture tudi v najzakotnejših krajih. Razredi in stanovi, ki so živeli doslej nepoznani, so prišli na dan. Tako je nastala nova Avstrija z novo demokratično vsebino. Deset let narodnostnega boja je tu ustvarilo več pozitivnega, nego v Nemčiji petdeset let metodičnega dela. Kdo se ne čudi, če sliši govoriti o Slovencih: **Narod brez zgodovinske preteklosti, brez nekdanje državne samostojnosti, do predvčeraj brez, če že ne slovstva, pa brez šolstva; danes ima samo 23% analfabetov. Sramota za 75% analfabetov v Kalabriji! In Slovenci so kmečki narod, morda bolj revni nego oni tam v**

Kalabriji! Toda to je sad globoke ljubezni do domovine in sad tekme v omiki in številnosti v živem stremljenju utrditi svojo narodno samostojnost ...

Lep nauk, ki si ga moramo dobro zapomniti in ga izvrševati. Kadar pa slišimo tako pohvalo iz ust drugih, se moramo žalostiti nad položom narodne zavednosti, ki prihaja počasi med nas zaradi nesrečne klerikalne politike »odprte roke« in ministerialnosti, — žalostiti tudi nad slovensko inteligenco, ki je vrgla puško v koruzo.

K.

Dolgovi Goriško-Gradiščanske.

Leta 1899. se je zaključil deželni proračun s prebitkom 69.100 K.

Leta 1902. je bilo primanjkljaja 20.900 K.

Leta 1905. je bilo prebitka 260.300 K.

S tem je konec prebitkov.

Leta 1910. je bilo dohodkov 1.920.800 K, izdatkov 2.071.800 K. Primanjkljaja je bilo 151.000 K.

Leta 1911. je bilo dohodkov 1.636.400 K, izdatkov 2.187.500 K. Primanjkljaja 551.000 K.

Leta 1912. je preračunjenih dohodkov 1.795.700 K, izdatkov 2.588.800 K. Primanjkljaja 793.100 K.

In tako dalje bo prihodnja leta.

Prihodnje leto se obeta primanjkljaja nad en milijon K, ker bo treba staviti v proračun za regulacijo Soče okroglo 130.000 K in ker je treba izplačati stare dovoljene podpore in ker se bodo splendido najbrže zopet dovoljevale nove, kar utegne znašati nad 400.000 K, tako da kaže poleg navadnega narastka nad dohodke, ki znaša okoli 160.000 K in poleg kritja troškov za nova posojila 75.000 K primanjkljaja nad en milijon kron.

Da se krije primanjkljaj, najemljejo nova posojila.

Tako n. pr. za leto 1912. je naložil deželni zbor deželnemu odboru, da najame

posojilo 793.000 K v pokritje primanjkljaja tega leta in posojilo 175.000 K v pokritje primanjkljaja leta 1911; torej skupno 968.000 K, okroglo en milijon K.

Leta 1888. je bilo deželnega dolga 834.438 K, leta 1900. je zrastel za 300.000 K; leta 1902. je narastel za 1.000.000 K, leta 1907. za 1.120.000 K, leta 1911. za 470.000 K; leta 1912. je imela dežela skupnega dolga 3.724.438.

V tekočem letu pa ima dežela dolga nad 10 milijonov in pol.

To znači na leto plačila odstotkov v znesku nad pol milijona kron.

Od leta 1902. do leta 1912. se je deželni dolg podesetoril.

In kje je takim številkam odgovarjajoče za deželo koristno delo?!

O tujskem prometu v Gorici.

Tam poleti so pisali goriški laški trgovci — časa so imeli dosti — članke v »Eco«, v katerih so tožili o sedanjem slabem položaju trgovine in obrti v Gorici, iskali vzroke in navajali tudi pripomočke, ki bi naj pomagali kvišku propadajoči trgovini in obrti v goriškem mestu.

Med pripomočki je tudi tujski promet, katerega je pa v Gorici vedno manj.

Članek v »Eco« je omenjal neko nemško statistiko, ki je govorila o prometu s tujci v Gorici ter navajala število 25.000 Kje le so?

Stara je resnica, da vladajoča klika ne mara tujcev v Gorici ter stori, kar more, v ta namen, da jih ni. Pravzaprav sedaj je to delo dovršeno in kliki ni treba nič več storiti proti tujskemu prometu, ker žalostno dejstvo je to, da so tujci že korenito odgnani iz Gorice. »Tam ni nič«, pravijo in jih ni.

Gorica slovi radi milega podnebja, katero se občuti zlasti v zimskem času. Ni dvoma da bi to miho podnebje privabilo zimo za zimo tujce v Gorico, ako bi tu našli, kar želijo. Pa ni prav nič. Še stanovanje dobi težko, za kako zabavo pa

ni prav nič skrbjeno. Bili so časi, ko so prihajali tujci in takrat je bil čas, kaj storiti; priskrbeti primerne prostore, poskrbeti razvedrila, podati kar le mogoče, kar mora nuditi zdravilišni kraj. Ali tega ni bilo, sli so in ni jih več. Na račun Gorice se okorišajo drugi kraji na jugu. Gorica pa finančno propada. — Prav dobro je bil povedal oni laški članek-trgovci, da pri nas se od strani vladajoče klike stori vse mogoče, da ni tujcev, da celo še naše okoličanske kmete, ki prihajajo dan na dan, bi radi odgnali iz Gorice

Tako daleč sega strast klike, ki se boji vsakega neitalijanske govorečega človeka.

No, tujcev ni in za tujski promet se nič ne zgodi in se tudi ne bo zgodilo, toliko bolj pa rastejo dolgovi mesta in so od leta 1879., ko je bil najet prvi dolg v znesku 1 milijona K, strahovito narasli. Seveda, na magistratu vlada šovinizem, slepa strast in velikanska nesposobnost. Na tak način seveda ni mogla Gorica nikdar privabiti tujce v svojo sredo, dasi je po svoji legi, po divni okolici in milem podnebju kot ustvarjena za tujski promet. Ali v mestu ni predpogojev za razvitek prometa in zato tujec beži. No, današnji ga sploh ni več blizu, ker je Gorica že preveč diskreditirana.

Dolgovi pa rastejo in se sučejo že okoli 6 milijonov! Horendna številka! Lani je bil za amortizacijo dolgov proračunjen znesek 307.099 K. Pač ogromno za tako mesto kot je goriško. In kaj šele bo!

Pa ni vode, ni kanalizacije, trotoar je razbit, lice Gorice kaže na vseh koncih in krajih zanikerno mestno gospodarstvo.

Zato pa je zadnji čas, da bi se brezvestnim šovinistom vzela iz rok uprava goriškega mesta, ki naj bi prešla v druge roke vestnih in dobrih meščanov, ki hočejo dvigniti Gorico na ono mesto, ki jej pritiče, kar bi v veliki meri pospešilo tudi tujski promet. —

Kaj pravijo volilci?! —

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Nekdo izmed tistih skromnih ljudi, med katerimi je bil sedel, je šepetal Fomi:

»Tako je prav! ... Bog vam povrni ... Dajte jih! ... To se vam bode zaračunalo ...«

»Robustov!« je kričal Foma. »Zakaj se smejiš? Kaj ti tako ugaja? Tudi ti prideš v Sibirijo ...«

»Postavite ga na breg!« je naenkrat zakričal Robustov in skočil pokonci.

A Kononov je zakričal kapitanu:

»Nazaj! V mesto! H guvernerju!«

In nekdo je govoril s povdarkom in z glasom, ki se je tresel razburjenosti:

»To je pripravljeno ... to je nalašč ... Naučili so ga ... in ga napojili, da bi imel več poguma ...«

»Ne, to je upor!«

»Zvežite ga, kar zvežite ga!«

Foma je zgrabil prazno šampanjevo steklenico in zamahnil z njo po zraku.

Kar poskusite! Ne, ne preostaja vam drugega, kakor da me poslušate ...«

Z veselo divjostjo, brezumen od radosti, ko je videl, kako so se krčili in zvijali ti ljudje pod udarci njegovih besed, je začel zopet kričati inena in poulične psovke in zopet je postajal šum ogorčenja tišji. Ljudje, katerih Foma ni poznal, so ga gledali z željno radovednostjo, odobruje

nekateri celo z radostnim začudenjem. Eden izmed njih, majhen siv starček z rožnatimi lici in mišjimi očesci, se je hipoma obrnil h kupcem, razžaljenim od Fome in dejal s sladkim glasom:

»To so besede vesti! To ... nič ne del! Treba je potrpeti ... To je proroška obtožba ... Saj smo grešniki ... Veliki grešniki smo, ako hočemo biti odkritosrčni ...«

Sikali so mu, Zubov pa ga je celo sunil v hrbet. On se je nisko poklonil in izginil v tolpi ...

»Zubov!« je kričal Foma. »Koliko ljudi si že pogнал po svetu? Ali se ti kedaj prikaže v sanjah Ivan Petrovič Mjakimnikov, ki se je obesil zaradi tebe? Je-li res, da ukradeš pri vsaki maši deset rubljev iz cerkvene skrinjice?«

Zubov ni bil pričakoval napada in otrpil je na svojem mestu s povzdignjeno roko. Potem pa je zacvilil s tankim glasom in čudno odskočil od tal:

»Ah! Še mene si se lotil? In še mene?«

In hipoma je napihnil lica in začel ljuto groziti Fomi s pestjo in napovedal je s cvilečim glasom:

»Brezumnik govori v svojem srečju: »Ni Boga!« K arhijereju se popeljem! Framason! v Sibirijo pojdeš!«

Zmešnjava na parobrodu je naraščala in Foma se je čutil ob pogledu na te razljutene, zmedene, od njega razžaljene ljudi, kakor junak v pravljici, ki zatira pošasti. Begali so semtertje, mahali z rokami in govorili nekaj drug drugemu; — nekateri so bili rudeči od jeze, drugi blede in vsi so bili enako nezmožni, ustaviti potok zasmeha, katerega je razlival nad njimi.

»Pošljite matrozov!« je kričnil Rjeznikov in pocukal Kononova za ramo. »Kaj pa je to, Ija? Ali si nas povabil, da nas pustiš zasramovati?«

»Od takšnega mladiča!« je vzkljnil Zubov.

Okrog Jakova Tarasoviča Majakina se je bila zbrala množica, ki je srdito poslušala njegove tihe besede ter odobravaje kimala z glavami.

»Začni, Jakov!« je rekel Robustov na glas. »Vsi smo priča ... kar začni!«

In med obćim hrupom glasov se je razlegel gromki, karajoči glas Fome:

»Vi niste uredili življenja — gnojnično jamo ste napravili! Blato in trohno ste vzgojili s svojimi deli. Ali imate kaj vesti? Ali mislite na Boga? Denar, ta je vaš bog! A vest ste pregnali ... Kam ste jo pregnali? Vi krvosesi! Od tuje moči živite ... in delate s tujimi rokami! Vse to boste morali plačati! Kadar umrete, se boste morali zagovarjati zaradi tega! Vse, do zadnje solzne kaplje ... Koliko ljudi je plakalo s krvavimi solzami od vaših velikih del? Še v peklu ne boste dobili mesta po svojih zaslugah, lumpi vi! Ne bodo vas pekli v ognju; v vrelem blatu vas bodo kuhali. Na veke bodo trpele vaše muke ... Hudiči vas bodo zmetali v kotle in nalili vanje ... ha-ha! nalili bodo, ha-ha! Cenjeni kupci ... reditelji življenja ... o vi besil!«

Foma se je glasno zasmejal, prijel se za boke in se zibal na nogah semtertje in visoko dvigal glavo.

V tem trenutku so si nekateri izmed navzočih naglo namignili, vrgli se hipoma na Foma in ga stisnili s svojimi teleši. Začelo se je ruvanje ...

»Ali te sedaj imamo!« je zahropel nekdo.

»A-a! Tako delate vi!« je hripavo kričnil Foma.

Za pol minute se je valjala cela čepa črnih teles na istem mestu, težko teptaje z nogami in iz nje so se razlegali zamolkli vzkliki:

SPORED

XXVII. glavne skupščine

Družbe Sv. Cirila in Metoda
v Trstu.

V soboto, dne 21. sept.:

Ob 7 zvečer zborovanje delegatov in pokroviteljev v veliki dvorani »Nar. doma«. Vstop je dovoljen le z izkaznico ali povabilom.

Po zborovanju prijateljski sestanek. Vstop dovoljen vsakomur. Pri sestanku poje te slavni pev. društvi »Trst« in »Sentiakob-ska Čitalnica«.

V nedeljo, dne 22. sept.:

1. Glavna skupščina ob 11 dopoldne z že objavljenim dnevnim redom. Vstop dovoljen vsakemu članu C. M. D.
2. Ob 3 popoldne tri velike ljudske veselice, in sicer

1. pri Sv. Ivanu v Nar. domu; 2. v Rojani v Kons. društvu in 3. v Škedenju na vrtu g. Kotolja. — Vstopnina povsod 40 st. Predprodajo vstopnic imajo vse podružnice.

Pripomba p. n. gostom! Tajnik moške C. M. podružnice gosp. Vinko Engelman in tajnika nam. gosp. Drežek Čok bodeta došlim gostom na razpolago za vse informacije v »Narodnem domu« v soboto in v nedeljo od 8 zjutraj do popoldanske veselice.

Moška C. M. podružnica v Trstu.

Renegatstva ni več!

(Iz Gorice.)

Ne množimo več laških vrst! Ne damo jim več naše krvi! Tako si navadno mislimo, ako gledamo svojo statistiko in laško. In veseli smo, in naša srca so vesela in naša duša je vesela, da je prišel tisti veseli dan....

Drugače pa je, ako gremo med naše nižje sloje. Tudi tem moramo priznati, da po veliki večini izvršujejo svojo narodno dolžnost, da se zavedajo, kaj smo mi tu ob meji in kakšna je naša naloga. Pijonirji smo! Dva mosta moramo podirati in enega zidati in še za tega ni bogzna koliko materiala pri rokah. Vidno je, da so ravno šole vzrok potujčevanju in ako ne že vzrok pa vsaj dajo povod temu. — Pisati in čitati učiti — ni dovolj za Gorico.

Otrokom bi morali vcepiti ljubezen do naroda, ljubezen do vsega, kar je slovensko in slovansko tako, da bi še ti mali navduševali mlačne stariše. Slovenske šole bi morale biti ognjišče, kjer bi se otroci segreli za celo življenje.

Poznan nam je slučaj J..... Otroci so hodili do konca v Š. D. Deklica je pri socialistih, fant pri Mazziniancih. Seveda nista, hvala Bogu, pri Sokolu! Poznan nam je slučaj M..... Oče ima veliko družino in je ubogi delavec in ne more oblačiti otrok po gosposko in — ba je! — je bil eden izpokan iz Š. D. radi umazanosti drugi je pa padel v 4. razredu. Umazanemu so lahi kupili oblekco; lenega spravijo že naprej do — renegata. Toliko bo že znal! Poznamo slučaj G..... Sicer čast materi! Da reši fanta in ga iztrže fakinaži ga je dala v Škofjeve zavode v Št. Vid; za deklico je prosila v Š. D., da ji dajo prosto popoldne, da bi ji čuvala mlajše otroke. Tega ji seveda vodstvo ni dovolilo — pač pa so ji dovolili Italijani, kjer dobi za to še nagrado »in natura«. Edna manj!

Poznamo slučaj T.....! Oče je zapustil ob smrti, da morajo otroci v slovenske ali hrvatske šole. Hčerka je sicer sprejeta v M. Dom, za fanta pa ni bilo prostora in je v italijansko-nemškem oddelku. Mati je notabene! Italijanka in smo prepričani, da bodo otroci tudi.

Radi priznamo, da ima vodstvo Š. D. mnogokrat pomisleke in težko stališče, naj pa vedno misli, da so oni tu, ako ni nas. — Videant consules!

Spomini na Oberdanka v Vidmu.

(Iz Gorice.)

V bližnjem Vidmu v Italiji imajo v muzeju, kakor sicer že znano, celo zbirko, ki spominja na — Oberdanka.

Tam je njegova obleka, katero je imel, ko so ga obesili. Tam je revolver, s katerim je streljal....

Občudujemo italijansko perverznost, vzročeno po šovinizmu, da na tak način proslavljajo — navadnega zločinca.

Vprašamo pa naše ministerstvo zunanjih zadev in najvišjega dvora, ali mu je znano ali ne, da se na tak način proslavlja v Italiji atentator na našega vladarja?

In vrhu tega ob meji, v Vidmu, kije priljubljeno izletišče Tržičanov in Goričanov!

Kako čisto drugače je postopalo italijansko ministerstvo zunanjih zadev, ko so v lovski razstavi na Dunaju prikazali bitko pri Visu. Protestiralo je in na Dunaju so se takoj ustrašili in zabranili

so, da bi se prikazala silajna zmaga naše mornarice.

Avstrijska vlada včasih toži o irredentizmu, ali ne pobriga se, da bi se odstranilo ognjišče irredentizma v bližnjem Vidmu. Tje se hodijo ogrevat primorski Italijani in nazaj prihajajo vroči in delajo preglavice vladi.

Če bi se avstrijska vlada zavzela za to, da izgineta Oberdankova srajca in revolver iz Vidma, bi odstranila lep kos gorkega irredentizma.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Imenovanje novega trgovskega in poljedelskega ministra. — »Wiener Zeitung« priobčuje cesarjevi lastnoročni pismi, s katerima sta imenovana: za trgovskega ministra dosednji guverner poštne hranilnice, dr. Schuster pl. Bonnot, za poljedelskega ministra pa dosednji senatni predsednik upravnega sodišča Fran Zenker. Novi trgovski minister dr. Rudolf Schuster pl. Bonnot, je bil rojen leta 1855. in je po končanih vseučilišnih študijah vstopil leta 1877. v državno službo. L. 1910. mu je bil podeljen naslov guvernerja poštne hranilnice.

Novoimenovani poljedelski minister Fran Zenker se je rodil leta 1856 in je po končanih študijah svojo službeno dobo prebil v justični službi. Leta 1878. se je udeležil bosenske okupacije in je leta 1879. nato vstopil pri praški nadsoodnji v justično službo. Zenker je prvi senatni predsednik pri upravni sodniji. Novoimenovani poljedelski minister je zaveden Čeh in Nemci so opetovano rovali proti njemu, češ da je on eden glavnih povzročiteljev počesevanja centralnih uradov na Dunaju. Kakor se zatrjuje, si je Zenker izprosil ob imenovanju za ministra, da se zopet povrne na svoje mesto, ko bo konec njegovega ministirovanja.

Novo vojaške uredbe. — Koncentracija francoskega brodovja v Sredozemskem morju bo vplivala na vojaško ravnotežje na evropskem jugu tako, da je tudi Avstrija primorana, storiti primerne korake. Zato se pospeši gradnja treh dreadnoughtov. Gre pa tudi za obširne utrdbe v avstrijskem Primorju in zlasti ob istrski obali. Vojna uprava namerava zahtevati tozadevno mnogo milijonov značajne kredite že v proračunu prihodnjega leta (1913). Ustanovitev novega 17. armadnega zbora je toliko kakor sklenjena stvar in že prihodnje leto naj bo vzpostavljeno novo korno poveljništvo v Ljubljani.

Češki jezik na nemških srednjih šolah. Ravnateljstva nemških srednjih šol na Češkem so dobila odlok naučnega ministra, s katerim se naroča, uvesti od šolskega leta 1912/13 naprej sukcesivno na gimnazijah in realnih gimnazijah z nem-

(Dalje v prilogi.)

»Vrzite ga na tla! ...«
»Kako držite ... roko! O-oj!«
»Za brado!«
»Servijet dajte ... zvezite ga s servijetami ...«
»Al-li boš grizel?!«
»Tako! Kaj? Aha-a!«
»Ne bij! Ne predrzni se!«
»Tako! ...«
»A močan je! ...«
»Nesimo ga ... tjale k robu ...«
»Na vešček ... he-he!«

Vlekli so Fomo k robu ladije, položili ga k steni kaptanove kajute in odšli proč od njega, da si popravijo obleko in obrišejo potne obraze. On pa je ležal molče, utrujen od borbe in onemogel vsled sramote svojega poraza, raztrgan, umazan in zvezan na rokah in nogah s servijetami in obrišami. Z okroglimi, krvavozalitimi očmi je gledal v nebo; njegov pogled je bil top in kalen, kakor pogled morca, a njegove prsi so se sunkoma in težko dvigale....

Zdaj je prišla vrsta nanj, da se pusti zasramovati. Začel je Zubov. Prišel je k njemu, brcnil ga z nogo v bok in ga vprašal s sladkim glasom, ves tresoč se od naslade maščevanja:

»No, ti grmeči prorok? Le občuti sedaj sladkost babilonske sužnosti, he-he-he!«
»Počakaj ...« je rekel Foma s hripavim glasom, ne da bi ga pogledal. »Počakaj ... da si oddahnem ... Jezika mi pa niste zvezali ...« A ko je govoril te besede, je Foma že umeval, da ne more ničesar več niti storiti, niti reči. In to ne zaradi tega, ker je nekaj zgorelo v njem in mu je postalo temno in pusto v duši....

Zubovu se je približal Rjeznikov. Potem so se začeli zaporedoma bližati še ostali ... Bobrov, Kononov in še nekaj ljudi z Jakovom Majakinom na čelu je šlo v kajuto, razgovarjaje se tiho med seboj.

Na vso paro se je bližal parnik mestu. Od stresanja njegovega trupla so se tresle in zvenketale steklenice na mizah in Foma je slišal ta drhteči, žalostni zvok bolj, nego vse drugo. Okrog njega pa je stala tolpa ljudi in mu govorila hude in žaljive stvari.

Toda obraze teh ljudi je videl Foma, kakor skozi meglo in njihove besede niso zadevale njegovega srca. Iz globine njegove duše je rastlo veliko in bridko čustvo; on je sledil njegovi rasti in, dasiravno je še ni umeval, je vendar že čutil nekaj boleznega in ponižujočega....

»Le pomisli, ti nepridiprav! ... kaj si napravil iz sebe?« je govoril Rjeznikov. »Kakšno življenje ti je dalj mogoče? Saj sedaj nikdo izmed nas niti pljuniti ne bo hotel na-te!«

»Kaj sem napravil?« se je vprašal Foma. Kupci so stali okrog njega, kot gosta, temna masa....

»N-no«, je rekel Jasčurov, o Fomka, sedaj pa si že pri kraju....

M-ni ti bomo že dali ...« je tiho zamrmral Zubov.

»Razvezite me!« je rekel Foma.

»Hm! Hvala lepa!«

»Razvezite ...«

»Dobro je! Boš že tudi tako ležal ...«

»Pokličite kuma ...«

A Jakov Tarasovič je ravnokar že sam prišel k njemu. Obstal je tik Fome, pogledal pozorno in s strogimi očmi njegovo iztegnjeno postavo in težko zavzdihnil.

»No, Foma ...« je dejal.

»Recite, naj me razvežejo ...« je poprosil Foma s tihim glasom.

»Zopet bi kaj napravil. Ne, le leži tako ...« mu je odgovoril kum.

»Niti besede ne bom več rekel ... pri Bogu se zaklinjam! Razvezite me ... sram me je! Za Kriščevo voljo, saj nisem pijan ... Saj mi rok ni treba odvezati.«

»Ali prisežeš, da ne napraviš ničesar več?« je vprašal Majakin.

»O' Gospod! Ne bom več ... ne bom ...« je zastokal Foma.

Razvezali so mu noge, a roke so ostale zvezane. Ko je vstal, se je ozrl po njih in rekel z žalostnim smehljajem:

»Zmagali ste!«

»Mi zmagamo vedno!« je rekel kum in se strogo nasmejal.

Sklonjen, roke zvezane na hrbtu, je šel Foma molče k mizi, ne da bi pogledal komurkoli v obraz. Kakor da je postal nižje rasti in bolj suh. Razmršeni lasje so mu padali po čelu in po sencih; raztrgano in zmečkano oprsje srajce mu je gledalo izpod oprsnika. Sukal je glavo na vse strani, da bi spravi zavrtnik pod brado, a ni se mu posrečilo. Tedaj je pristopil tisti sivolasni starec, spravi mu zopet vse v red, pogledal mu smehljaje se, v oči in dejal:

»Treba je potrpeti ...«

Zdaj, v Majakinovi navzočnosti, so molčali vsi, ki so bili zasmehovali Fomo; radovedno so gledali starca, z vprašujočimi očmi, kakor da pričakujejo česa od njega. Bil je miren, a njegove oči so se svetile, v popolnem nasprotju s tem dogodkom, zadovoljno in jasno....

»Dajte mi vodke ...« je poprosil Foma, sedši za mizo in oprši se s prsi ob njen rob. Njegova sključena postava je bila žalostna in onemogla. Okrog njega so poluglasno govorili in hodili z nekako opreznostjo. In vsi so pogledovali zdaj njega, zdaj Majakina, ki je bil sedel njemu nasproti. Starec svojemu krščencu ni takoj dal žganja. Sprva ga je pozorno pogledal, potem je počasi nallil kupico in jo slednjič molče dvignil k Fominim ustnicam. Foma je izpil žganje in poprosil:

»Šel«

(Pride še.)

skim učnim jezikom poduč v češkem jeziku kot relativno obligaten in na realnih z nemškimi učnim jezikom kot neobligatni predmet. Nemški listi pravijo, da je za Nemce potrebno znanje slovanskih jezikov. Pripravljen mora biti nemški naraščaj, da bo razširil nemško kulturo na Balkanu. Češki jezik je ključ vsem drugim slovanskim jezikom!

Hochenburgerjev jezikovni ferman sistiran. — Znani dr. Hochenburgerjev jezikovni ferman, ki je izzval na Češkem toliko odpora, je sistiran. Ta senzacionalni ukrep Stürgkhovega kabineta je bil povzročen po naravnosti katastrofalnem vtisku, ki ga je napravil dr. Hochenburgerjev ukaz na celo češko-nemško spravo akcijo in sploh na položaj na Češkem. Češki namestnik princ Thun je s potrebnimi informacijami pokazal na pristojnih mestih nevarnost takega ravnanja in vlada se je morala odločiti za preklic dr. Hochenburgerjevega ukaza.

Deželni zbori. — »Wiener Zeitung« priobčuje cesarski patent, po katerem se sklicujeta koroški in šlezjski deželni zbor na 24. t. m., nižjeavstrijski na 25. in predarlski na 30 t. m. Nekateri drugi deželni zbori bodo sklicani meseca oktobra. Češki deželni zbor ne bo sklican.

Konferenca slovenske klerikalne stranke in hrvatskih pravašev je bila v sredo v Opatiji. Z Goriškega je bil posl. Fon, iz Istre Spinčič in Laginja. Konferenca se je pečala s politič. položajem slovensko-hrvatskega naroda. Dne 20. oktobra bo v Ljubljani zborovanje vseh pravaških in slovenskih klerikalnih državnih in deželnih poslancev.

Štiri milijone za volilna sleparstva. — Bivši državni tajnik v ogrskem finančnem ministerstvu Zoltan Desy, podpredsednik Kossuthove stranke, piše v »A Napu«: Že pred kratkim sem bil Lukacs imenoval največjega panamista. Čas priznavanja je minil in v prihodnjih dneh bom z akti dokazal, da so se porabili ob zadnjih volitvah v vednostjo in voljo sedanjega ministerskega predsednika in tedanjega finančnega ministra Lukacs štirje milijoni za strankarske namene vladne stranke.

Inozemstvo.

Na Balkanu. — V Albaniji ni miru, da si je upala turška vlada, da je Albanija pomirjena. Malisori se zopet blokirajo in se gibljejo okoli Skadra, v katerega hočejo udrati. Malisori so nevoljni, ker je prišlo med nje več vojaštva kot do ločeno, zatrjuje se pa tudi, da neti njihov odpor Črnagora. Pri Tusi so bili hudi boji, ki so nehali šele zadnje dni. — V Talabutu je bila vržena bomba v mošejo, 50 je mrtvih, 20 ranjenih. — Ob bulgarski meji zbira Turčija vojaštvo, poslala je na mejo zopet več batalionov pešcev ter 8 baterij. — Najvažnejša vest z Balkana je ta, da je prišlo med Srbijo in Bulgarijo do konvencije ter da se kon-

venčji pridružita se najbrže Grška in Črnagora. Sicer se zatrjuje, da tak sporazum ni naperjen proti Turčiji, marveč da je le prva manifestacija zrele politike balkanskih držav ter da ima defenzivni značaj, ali vsak ve in dosti so to že pokazale, po čem stremijo, seveda opravičeno, balkanske države.

VOJNA MED TURČIJO IN ITALIJO.

General Canova, bivši poveljnik v Tripolisu, je imenovan za armadnega poveljnika. Iz Carigrada poročajo gledé na vojno, da se ministerski svet snide te dni ter končno naznani svojo odločitev gledé mirovnih pogajanj. Gledé miru prihajajo na dan razne nasprotujoče si vesti. Najbrže poteče še kak mesec, predno bo sklenjen mir. Koncem tega meseca poteče eno leto, odkar traja vojna med Turčijo in Italijo.

Darovi.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. Fr. Čoš v Gorici 4 K. — Ga. Ivanka Gabrščekova 3 K (članarina). — Na račun mesečnine je prišlo 34'80 K. — Nabiralnik v gostilni pri Iv. Gleščiču 4'51 K, doslej skupaj 104'02. — Nabiralnik v trgovini O. Zajec 0'86 K, doslej skupaj 44'37 K. — Nabiralnik v trgovini R. Drufovka 4'97, doslej skupaj 7'47 K.

Mesto venca na grob pokojnemu A. Komjancu daruje D. k. K 5 g. Josip Zuljan iz Schladminga.

Domače vesti.

Jutri zvečer bo v hotelu »pri Jelenu« družabni sestanek v čast rodoljubnim gospem in gospicam, ki so priredile cvetlična dneva. Vabimo vsakogar, da se udeleži tega večera, da primerno zaključimo prva slov. cvetlična dneva v Gorici. Vstop prost.

Osebné vesti. — Za suplenta na tukajšnji realko je prišel g. dr. Janko Kotnik iz Celovca, za suplente na gimnazijo pa gg.: dr. K. Pirjevec, dr. Rostohar in J. Zimerman.

Včerašnje predavanje »Narodne Prosvete« je privabilo v veliko dvorano »Trgovskega Doma« precej lepo število poslušalcev, nad 400. Pri predavanjih doslej še nikdar nismo videli tolikoga števila, vsled česar si je goriško narodno občinstvo zaslužilo pohvalo. Vsekakor pa je bilo še dovolj prostora in dovolj oseb, ki jih pri predavanju nismo zapazili, ki bi pa bile lahko prišle.

Predavatelj dr. Fran Ilešič je mož srednje rasti, značilna je njegova moška brada in noša las; govori dovolj glasno, z lepo moduliranim glasom, živahnimi kretnjami. Vidi se mu, da je z vso dušo v predmetu, o katerem nam je govoril. Njegove besede so prišle od srca in so segle v srce. Predavanje je bilo poljudno, le nekoliko predolgo za naše občinstvo, ki doslej takih predavanj ni bilo vajeno. Ni pa

nikdar bilo dolgočasno, ampak za mislečega moža in mladeniča vseskozi zanimivo in aktualno.

Vprašanje malega naroda je predavatelju predvsem naša narodna problem: Nizko je naše število, nizka naša kultura. Primerjajmo se z Danci, s Čehi, s Finci, s Hrvati in z drugimi malimi narodi, vedno smo le mi na slabšem. Kmetija je naš gospodarski temelj, pa potrebna nam je tudi industrija, meščanstvo. Potrebna nam je meščanska kultura. V nas žive problemi kulture, verstva, estetike; naša umetnost in literatura nista slabi vsebinsko, toda gronto; naša znanost ne more postati svetovna, na katero bo vedno navezana. Vseučiliško vprašanje ima za nas drugačen pomen, nego za velike narode. Narodna obramba je važna, toda pod gotovimi pogoji brezuspešna. Res, da nam je g. predavatelj naslikal splošni slovenski položaj, zlasti se verno mejo. Na Goriškem smo mnogo na boljem nego na severu. Predavatelj se je tudi dotaknil narodnega in strankarskega odpadništva ter priredil zmisel Masarykovih besed, da imej mal narod visoko kulturo, za nas v zmislu: Sami, čisto sami s tako majhnim številom ne moremo imeti visoke kulture, ampak se moramo prisloniti na drug narod, s katerim bomo živeli skupno narodno življenje. Kteri narod bo to? Kdor je rekel A, naj reče tudi B: Le v jugoslovanski skupnosti moremo doseči veliko število, z veliko izobrazbo pa tudi veliko moč. Jugoslovanska edinstvo je rešitev vprašanja našega malega naroda, jugoslovanska edinstvo je oni smoter, ki ga moramo doseči, če hočemo samostojno živeti in napredovati do blagostanja in izornike. Ko Slovenec umira, naj živi Jugoslovani!

Med predavanjem je vladala vzorna tišina; poslušalstvo je z napeto pozornostjo sledilo govorniku, ki je nekako bolestno trgal iz sebe žalostno sliko sedanjega našega položaja in nam vcepil zavest njegove resnosti, pa obenem tudi naznanil naše smotre.

Danes dobiva uredništvo »Soče in Vede« dopise, naj se včerašnje predavanje tiska. Lep dokaz zanimanja! Predavanje izide ob času v tisku. Dr. Ilešič je obljubil, da še pride v Gorico nadaljevati svoje predavanje in nam ravno tako jasno pokazati pozitivno stran našega problema, kakor nam jo je včera analiziral negativno.

Prihodno soboto predava dr. Josip Silović, profesor zagrebškega vseučilišča, o nekaterih zanimivostih starega hrvatskega kazenskega prava. V prih. številkah bomo priobčili kratek izvleček iz njegovega predavanja, ki bo jako poljudno, kar posebno povdarjamo, in krajše od prvega. Predavanje bo v hrvatskem jeziku, toda govornik bo težje razumljive besede tolmačil tudi s slovenskimi. Tu, ob meji slovenstva z italijanstvom, hrvatsko predavanje! Prosimo že danes goriško občinstvo, da naj obisk ne ostane na dosedanji višini, ampak se še podvoji,

tako da bo dvorana polna do konic. Skrbjeno je, da se nekateri nedostaki, ki so motili, opraviijo. Naj dobí dr. Silović utis, da smo goriški Slovevmi več vredni, ko v drugih mestih, da smo zavedni in željni omike. Prihodnjo soboto vsi v Trgovski dom!

»Adrija«, goriško akadem. fer. društvo, je imelo v četrtek pop. od 3/2-7 »pri Jelenu« svoj letošnji redni občni zbor. Udeležilo se ga je 21 članov in 9 staresin. Iz predsednikovega nagovora in tajnikovega poročila je razvidno, da ima društvo v prostorih »Prosvete« svojo bralnico s 17 dnevniki, 4 tedniki in 4 revijami. Blagajniškemu poročilu posnemamo prebitek 130 K. To je vsekakor lepa zasuga dosežanj odbora. Predavanja »Adrije« se radi indolence občinstva niso obnesla. — Ostali neuspehi društva na prosvetnem polju in njegov nizek družabni vpliv sta povzročila na tem zboru ostro upravičeno kritiko, po kateri so bili sprejeti predlogi na revizijo in oddajo petih knjiznic, ustanovitve lastne strokovne knjižnice, agitacijo med neorganiziranimi tovariši, pomoč pri obrambnem delu, predavanjih, Sokolu, Pevskem društvu, Narodnem Odбору, C. M. D., Prosveti, cvetličnem dnevu itd. Razgovorom in kritikam tega občnega zbora dodajemo: Goriško akademsko dijaštvo nujno potrebuje osveženja, in sicer iz lastne moči, lastne volje. To nujno želimo toliko z ozirom na kakovost akademčnega naraščaja v Gorici sami in za pomen te kakovosti za bodočo inteligenco, kolikor tudi z ozirom na nujno potrebo osveženja družabnega dela, kateremu se vseučiliško dijaštvo pač ne sme odtegovati, kakor doslej. Upamo, da se naše vseučiliško dijaštvo oskoli in se tega dela, ki se kar samo ponuja od vseh strani, poprijme kar najkrepkeje. Upamo pa tudi, da bo starešinstvo svojo obljubo na vsestranko pomoč tudi držalo ter krepko podpiralo novovoljeni »Adrijanski« odbor in knjižni odsek.

Novoizvoljenega predsednika gosp. pravnik Milana Brajdo in ves odbor čaka torej polno, podrobnega in precej težkega dela, h kateremu mu želimo obilo energije in uspeha.

Umrl je v Trstu višji stavbeni svetnik Karel Oberst, znan po svoji tehniški izobrazbi; bil je veščak v cestnih in vodovodnih gradbah. Tudi za vodovodne načrte, v Gorici je dajal svoja mnenja. Star je bil 53 let.

Novi most čez Sočo pri Zagraju. — Ministerstvo za javna dela je oddalo gradbo mostu čez Sočo pri Zagraju tvrdki Rätzman in Pich iz Celovca kot najboljši ponudnici. Pred par dnevi so izročili delo državnim tehnikom in v kratkem času pričnejo graditi ta važen most.

Deželni zavod za gluhoneme v Gorici. — Izvedejo se preuredbe v poslopju za gluhoneme. Ob enem se pokrije pod poslopjem hudournik Koren s Placute do ožine Pacassi. Stalo bo to delo 85.000 K. Delo začne baže prihodnjo spomlad.

Partija na Veliki Klek.

(3792 m.)

(Dalje.)

En kos naše trojice si je izbral posteljo nalašč prav tik okna, da nam je že ponoči takoj lahko sporočil, kako vreme kaže. Ponočne b. zolavke so bile jako neugodne, še le proti jutru je postal naš telegrafist nekoliko boljše volje in nas je začel »troštati«, da se zna vreme narediti, ker je zapazil skozi meglo tje pasem kako zvezdo. In res se nas je megla nekoliko usmiliła, da jo je nekaj drugam odšlo. Po zajutruku okrog 6. ure so že začeli nekateri vodniki navezavati svoje ljudi za odhod na vrh. Mrzlo je bilo že tako, da ni bilo obstati zunaj kože. Vodniki so nas že nekoliko po strani gledali, kakor češ, le pojdite, se že vrněte, kadar ne boste mogli sami več naprej, nekoliko pa tudi zato, ker z nami ni bilo nič — za službo.

K naši trojici se je pridružil še neki Dunajčan, samec, t. j. brez vodnika. Po skupnem posvetovanju smo se odločili odriniti na vrh, kakor hitro skozi meglo prodirajoče sonce nekoliko ogreje ozračje. Ko smo si navezali dereze, pustivši vse druge reči v koči, razen cepina, ka-

teri nam je pozneje imenitno služil, smo odlezli ob 7. uri po snegu dalje proti Matemu Kleku, izprva po bolj položni gazi, a potem zmiraj po bolj strmi in strmi poti na greben M. K. Pot je sicer na nekaterih krajih zavarovana, a kaj pomaga, ko je žica ležala večinoma pod snegom. Na grebenu je pa še bolj pošteno pihalo, kakor spodaj pri koči. Debele volate rokavice so nam izvrstno služile, ko smo zasajali cepin kotak za korakom v nekoliko izhojene stopinje. Dospevši na vrh M. Kleka, 3764 m, smo morali po strmih stopinjah, kakor bi šli po lestvi, nekoliko navzdol v škribino (Glockner-Scharte), ki je med Malim in Vel. Klekom. Če kje, so tu dereze neobhodno potrebne. Nato še po kakih 6 m dolgem niti 2 pedi širokem sneženem grebenu do navpičnih skal V. Kleka, katere smo kmalu preplezali in ob 8.20 smo stali pri piramidi, najvišji točki v našem življenju, 3792 m. Nekoliko čudni občutki so nas navdajali, ko smo stopili na vrh kralja Visokih Tur na tisti lepi snežni stožec, katerega smo tolikokrat od daleč gledali z našli slovenskih gor. Kar občuti Mohamedanec v Mekki, kar naše slovenske mamice, ko so prvič na Brezjah, tako nekatke občutke smo imeli tudi mi, ko je bilo vse, vse pod nami, kar inčkoli so oči nesle. Kar se razgleda tiče, ni bil prav dober, a tudi ne slab; v

trenutku smo bili v megli, pa takoj se nam je nudil velikanski razgled, pa zopet v megli in tako je šlo naprej. Z meglo seveda je bil omožen leden mraz, bilo je 3 stopinje pod ničlo. Sneg se je nekaj časa še topil na čevljih, a potem je zmrznilo vse skupaj, da so bili čevlji trdi kot rog in kljubu dvema paroma volnenih nogavic, smo na vrhu prav pridno peketrli z našimi nogami. Zraven piramide je tudi velik železen križ (Gipfelkreuz), postavljen leta 1879. v spomin cesarjeve srebrne poroke. Križa v tem stani seveda ni bilo mogoče gor spraviti, ampak je iz dostih železnih delov sestavljen na licu mesta in pritrjen z močnimi verigami. Razgled, ki nam ga je megla vsako toliko časa dovolila, je bil že nekaj velikanskega. V čistem vremenu se vidi z vrha 3000 kvadratnih milj. Spodaj pod nami velikanske razpoke Kõdnitzkega ledenika, ostri greben Blanköpfe, krasni dolinski ledenik Pasterze, popolaoma bel, brez kake lise Johannisberg 3466 m, dalje proti zahodu skupine Venediger-ja 3660 m in Ötztalske alpe, proti jugu skupine navpičnih Dolomitov s svojo kraljico Marmolata, v daljavi proti jugovzhodu Karnske in potem Triglavske skupine. Pogled okrog na to množico sneženih velikánov nas je tako prijetno ommil, da nismo niti čutili toliko mraza, kolikor ga je v re-

nici bilo. Izmed obljudenih krajev se vidi edino Heiligenblut na Zg. Koroškem. Človek bi si želel ostati najmanj en dan na takem-le hribčku. Po dobro polurnem bivanju na vrhu smo se morali posloviti od tega od planincev skoraj oboževanega kraja. Hitro še en pogled na okrog in ... nazaj! Kdo ve, bomo li še kdaj — ?

Dereze, katere so nam pri hoji navzgor tako izbornó služile, so se izkazale navzdol neprecenljive vrednosti. Dospevši po 3/4 urni naporni hoji zopet v kočjo E. J. H., smo pospravili svoje stvari v nahrbtnike, okrepčali se še z nekoliko čajem, in smo se morali posloviti tudi od te najvišje kočje v Vshodnih Alpah! Odšli smo sedaj v nasprotni smeri, kakor smo došli, proti Heiligenblut. Kjer je bil teren ugoden, smo zdrčali naglo po snegu navzdol; a večino poti smo morali napraviti z največjo pazljivostjo, ker se je pot v zmiraj med ozkimi, oziroma širokimi, zapokami zasneženega ledenika. Na mnogih krajih smo se ustavili in ogledovali zelenomodre ledene stene, kjer se je zdaj pa zdaj odkrnila debela plast ledu in z velikim gromom zdrčnila v globčino. Pri točki 2881 m se stopi na znameniti dolinski ledenik Pasterze.

(Konč.)

Rojen je bilo v Gorici v času od 1.—7. t. m. 12, umrlo je v istem času 9 oseb; med umrli je imela jedna oseba nad 80 let.

Goriška slovenska mladina. — Polnovno opozarjamo na preložitve V. rednega občnega zbora, ki se je imel vršiti danes zvečer, a se je vsled cvetličnih dnevov odložil za osem dni kasneje.

Vršil se bo neprekinjeno 28. septembra t. l. ob 8 in pol uri zvečer v dvorani hotela »Zlati jelen« v Gorici. — Odbor.

N. D. O. v Gorici priredi dne 6. oktobra svojo drugo vinsko trgatavo. Društva in zbori, ki bi sodelovali, naj javijo to predsedniku tov. Perkotu, Stiona ulica 11.

Laški podanik, ki se vrača v Gorico. — Luigi Montico je bil izgnan pred kratkim iz Avstrije pa se je hitro vrnil. Aretirali so ga in sodnija mu je prisodila dva tedna strogega zapora. Ko prestane to kazen, ga pošljejo zopet čez mejo, odkoder pa se najbrže kmalu zopet vrne. V Avstriji hoče biti, če že ne na svobodi, pa v »pržonu«.

Samomor. — Z Novega mosta v Gorici je skočil v Koren neki P. Albani iz St. Petra ob Nadžici ter obležal mrtev.

Vojaki-novinci iz Gradišča priredijo v nedeljo, dne 22. t. m. javni ples.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofolletti-Gliubich. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 22. do 29. t. m.

Listnica uredništva: V Č: Poslani dopis porabimo. — V G—o: Došlo prepozno!

Domača politika.

Na gimnaziji v Gorici je letos v prvem razredu 7 oddelkov: 3 slovenski, 3 laški, 1 nemški. Nemški razred je napolnila laška in slovenska nespametnost!

Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je povzročila v »Slov. Narodu« neko notico, v kateri se prorokuje razdor na nedeljski skupščini. Ker se v tej notici pozivlja, da naj se pooblastila za volitev pošillajo v odstvu, si ne moremo misliti drugega, kot da izhaja notica v »Slov. Narodu« od vodstva samega. Ne moremo se zato načuditi, da ni prejel notice tudi naš list. — Kljub temu pa si dovoljujemo izraziti svoje mnenje v tej zadevi: Napredni Goričani povdarjamo prejšnje, da smatramo »Družbo sv. Cirila in Metoda« kot vseslovensko in ne le kot kranjsko ali ljubljansko organizacijo. V »Družbi« vodstvu morajo biti torej zastopani vsi oni krogi, ki čutijo potrebo, voljo in zmožnost do obrambnega dela. Zato se ne sme odriivati od dela v »Družbi« nobene uvaževanja vredne delavne struje. Vse te struje morajo biti v vodstvu primerno zastopane. To načelo bo di merodajno tudi pri volitvi vodstva. Odločno smo proti temu, da bi se na kak način izrinilo iz vodstva starejše izkušene gospe. Ravno tako pa se moramo z vso odločnostjo izraziti proti nameri, da bi se od sodelovanja pri »Družbi« hotelo izključiti mlajše moči. Nihče ne more oporekati, da imajo ravno nekateri mlajši rodoljubi neoporečne zasluge za nenavadni razvoj »Družbe« izza bohinjske skupščine. — Res je sicer, da se čujejo v zadnjem času z marsikateri strani glasovi nezadovoljstva češ, da ni prave agilnosti pri nabiranju družbinih prispevkov in da je organizacija pomankljiva; tudi se ne strinjajo vsi krogi z mislijo »Družbinega« vodstva, da se je opustilo potovalnega učitelja za Stajersko, ki je gotovo mnogo potrebnější kot potovalni učitelj za Kranjsko. Vendar mislimo, da se dajo vsa ta nasprotstva zadovoljivo premostiti. Treba je le, da pridejo vsi udeležniki na skupščino z resno voljo, da se najde pošten sporazum.

Občinske volitve v Ločniku so se vršile od 16.—18. t. m. brez boja, ker so se volilci poprej domenili med seboj glede kandidatov. Med starašinami je polno slovenskih imen, ali Slovenec je menda edini monsieur Filipčič, dekan v Ločniku.

Nova vojašnica v Gradišču ob Soči. — V Gradišču zgradijo vojašnico. Zgradijo neka nemška tyrdka iz Gradca. Domačini so hoteli, da dobi zgradbo tyrdka Ribi in sodrugi, ki bi najela tudi domače delavce, ali zgradba je oddana graški tyrdki. — Tako zidajo v naši deželi vojašnice samo tuje, nemške tyrdke. — Kakor da bi domačinom vojaška oblast ne zapala gradeb vojašnic!

Narodna obramba.

Skupščina družbe sv. C. in M. bo jutri v Trstu. Zeleti in pričakovati je obilne udeležbe tudi iz Goriške.

Cvetlični dan v Podgori. — Odbor za prireditve cvetličnega dne v Podgori se na tem mestu najpristneje zahvaljuje vsem, ki so za omenjeni dan blagohotno darovali cvetlice, kakor tudi onim, ki so jih pridno kupovali. Največjo zahvalo je pa dolžan pridnim prodajalkam, ki so v res polni meri storile svojo narodno dolžnost. Te so: gđc. Franica, Režika in Zinka Perko, Petean Karla, Zofka Jarc, Milka Hvalič, Štefica Ščurk, Pavla Budal, Školastika Brešan, Olga Bregant, Marija Simsič, Marija Komavli, Karmela Širok, Marica Ličen in Olga Klančič. — Še enkrat najpristnejša zahvala vsem! — Faganeli A., predsednik.

Podružnica Ciril-Metodove družbe v Vrtojbi sporoča, da znaša čisti dobiček cvetličnega dneva 376 K 35 v. Pač časten uspeh, ki kaže, kaj se lahko doseže z vstrajnim in organiziranim delom pod požrtvovalnim vodstvom. To naj bo obenem tudi v zadoščenje in zahvalo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je prireditev cvetličnega dneva tako krasno obnesla.

Cvetlični dan v Kanalu bo jutri 22. t. m. Odbor je pridno na delu. Pričakovati je lep uspeh.

V Mirnu se bo vršil jutri, t. j. v nedeljo, dne 22. sept. cvetlični dan.

Obrambna razstava v Trstu se otvori v nedeljo 22. t. m. v prostorih Slovenske Čitalnice.

Prosveta.

Slovensko gledališče v Trstu. (Konec.)

Dramski répertoire: Slovenske: Ivan Klotič pl. Sabladolski: »Punt na Beneškem«. Anton Medved: »Za pravdo in srce«. Adolf Robida: »V somraku«. Anton Aškerc: »Izmajlov«. Ešbin Kristan: »Kato Vranković«. Finžgar: »Naša kri«. Detela: »Učenjak«. — Hrvatsko-srbske: Ivo Vojnovič: »Gospa s sončnico«. Ivo Vojnovič: »Psyhe«. Nušič: »Tako je moralo biti!«. — Ruske: Lev Nikolajevič Tolstoj: »In svetlost sveti v temi«. Leonid Andrejev: »Dijaška ljubezen«. Dostojevski: »Bratje Karamazovi«. Lev Birinski: »Moloh«. — Poljske: Tadej Rittner: »Neumni Jakob«. Grofica Zapoljska: »Morala gospe Dulske«. Stanislav Przybyszewski: »Zlato runo«. — Češke: Brata Mrštýk: »Maryša«. Jaroslav Vrchlický: »Noč na Karlštajnu«. Dr. Josip Stolba: »Morska deklica«. — Francoske: Moliere: »Umišljeni bolnik«. Emile Zola: »Ubijalec«. Alfons Daudet: »Lepa Arležanka«. Viktorien Sardou: »Dobri prijatelj«. Fiers in Caivallet: »Ljubezen bdi«. Aleksander Bisson: »Neznanka«. (La femme X). Pierre Weber in Gosse: »Razposajenka«. Paul Cavault: »Mala čokoladarica«. Henry de Rothschild: »Rampa«. — Italijanske: D'Annunzio: »Giocanda«. Girolamo Rovetta: »Nepošteni«. R. Testoni: »Ženitovanjsko potovanje«. — Angleške: V. Shakespeare: »Romeo in Julija«. Somerset Maugham: »Kraljevska visokost«. — Norveške: Henrik Ibsen: »Strahovi«. Henrik Ibsen: »Zveza mladine«. Björnsterne Björnson: »Bankerot«. — Nemške: Friderik Schiller: »Razbojniki«. Gerhard Hauptmann: »Hanice pot v nebesa«. Herman Suderman: »Dom«. Maks Dreyer: »Poskusni kandidat«. Herman Bahr: »Koncert«. Ludvik Fulda: »Maskerada«. Pavel Lindau: »Drugo življenje«. Bernhard Buchbinder: »Tretji eskadron«. Kadelburg in Presber: »Črni madež«. Maks Halbe: »Mladost«.

Glasbeni répertoire. Opere: Bedřih Smetana: »Prodana nevesta«. Ivan pl. Zajc: »Nikola Šubić-Zrinski«. Operete: Srečko Albini: »Baron Trenk«. Ivan Strauss ml.: »Cigan - baron«. Josip Strauss-Reiterer: »Pomladni dnevi«. Fran Lehar: »Ciganska ljubezen«. Fran Lehar: »Knežna«. Leo Fall: »Ločena žena«. Georg Jarno: »Logarjeva Krista«. Jean Gilbert: »Čednostna Suzana«. Sidney Jones: »Gejša«. Reprize: »Grof Luksemburški«. »Jesenski manevri«. »Valčekov čar in »Punčka«.

Abonement na lože in sedeže. Letos so tri vrste abonementa: A) par-abonement, ki ima za podlago nedeljsko predstavo; B) nepar-abonement, ki se ozira

na predstavo med tednom, in C) celi abonement, to je, par ali nepar skupaj.

Abonement A par ozir. B nepar obsegata vsak po 25 predstav in velja: sedež z vstopnino vred od I.—IV. K 60 mesečni obrok K 10. Sedež z vstopnino vred od V.—VIII. K 48, mesečni obrok K 8. Sedež z vstopnino vred od IX.—XV. K 36, mesečni obrok K 6. Lože I. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 180, mes. obrok K 30. Lože II. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 150, mes. obrok K 25.

Abonement C par in nepar skupaj (50 predstav) velja: sedež z vstopnino vred od I.—IV. K 102, mesečni obrok K 17. Sedež z vstopnino vred od V.—VIII. K 84, mesečni obrok K 14. Sedež z vstopnino vred od IX.—XV. K 60, mesečni obrok K 10. Lože I. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 300, mes. obrok K 50. Lože II. vrste brez vstopnine (s 4—5 sedeži) K 204, mes. obrok K 34.

Abonement je približno 20 od popusta od običajnih cen. Abonement se plačuje v 6 mesečnih obrokih v naprej.

Prijave za abonement sprejema režiser g. Dragutinović in društveni blagajnik gosp. Ant. Muha v »Narodnem domu«.

Književnost.

Nova učna knjiga. — Ministerstvo za uk in bogočastje je z odlokom z dne 13. t. m. št. 36.933 odobrilo novo učno knjigo: Latinska vadnica za III. razred gimnazij in realnih gimnazij. Sestavil dr. Josip Pi-penbacher. Cena K 2.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Ajdovščine. — Preteklo nedeljo se je naš gospod na prižnici spomnil našega vrlega ženstva. Pod uplivom krasno uspele sokolske veselice in »Cvetličnega dneva« so bile predmet zmerjanju in raznih priimkov gospi, ki so tako hvalevredno sodelovale pri tej prireditvi. Toda naj bode le prepričan, da naših gospic ta njegov izbruh ni zadel niti najmanj. Narobe, ta njegov napad jih le še bolj navduši k sodelovanju na narodnem polju. Prepričani smo, da o prvi priliki še z večjo vnamo pokažejo svoje »kramarske« zmožnosti, da bode vspeh še večji in hvaležnost tisočev zavednih sorojakov, kakor tudi zavest, da so pripomogle k dobri pošteti stvari, jim bode v plačilo. O tej priliki pa zaključem poklicanim činiteljem: Kako dolgo še bode vaša potrpežljivost prenašala take napade na mirne soobčane po od vas plačanem duhovniku? Ti napadi se prav nič ne strinjajo z duhovniškim poklicem.

Iz sežanskega okraja.

Barka pri Divači. — C. kr. nameštvo v Trstu je potrdilo pravila novoustaljenega bralnega in pevskega društva »Novi Balkan« na Barki pri Divači.

Volitev odbora je dala sledeči rezultat: predsednik Josip Toroš, učitelj, podpredsednik Jakob Prelec, tajnik Dragotin Čepar, blagajnik Andrej Ambrožič. Odborniki: Josip Margon, Anton Čepar, Josip Čepar 31 st., Josip Čepar 31 ml., Josip Čepar 57, Josip Ambrožič.

Iz komenskega okraja.

Iz Komna. — Le malo drobtinic privoščni nam deželni odbor od deželnega denarja, pa še takrat, kadar bi lahko kaj dobili, zapacka nam naše županstvo, da ne dobimo nič.

Letos se je odločil deželni odbor, da odpošlje na svoje stroške strokovnjakov v Švico, da nakupijo rujavačrnihi švicarskih plemenskih junic za naše posestnike. Seveda bi morali posestniki junice plačati, vožnjo bi plačal pa deželni odbor goriški. Pri živinskih razstavah vidimo, da napreduje govedoreja jako lepo, a vendar se opaža da nikdar ne dosežemo popolnih uspehov, ako se nam bode importiralo le plemenskih bikov in še teh vedno v premajhnem številu, in ne tudi plemenskih junic.

Letos se je vendar odločil deželni odbor, da bode prispeval za troške in za prevoz junic, ter je o tem obvestil vsa županstva, da razglasijo ta vkrép ter vpišejo one posestnike, ki bi si hoteli na-

baviti čistokrvnih plemenskih junic črnorujave švicarske pasme. Našemu slavnemu županstvu pa se menda ni zdelo vredno iz omalovaževanja menda, ali pa iz škodoželjnosti, da bi se ne okoristil tudi kak naprednjak z nabavo čistokrvne junice, in ni objavilo tega razglasa, kakor je običaj pri nas, namreč z oklicanjem na trgu po maši pred cerkvijo, nego je, kakor pravijo sedaj, nabilo imenovani razglas na desko pred občinsko pisarno. Mi pa ne hodimo nikdar gledat razglasov na desko, ker smo vajeni, da jih čujemo pri oklicu. Radi tega je zamudilo nekaj naših mož ugodno priliko nabaviti si plemenskih junic. Žalostno je, da je naročil iz cele naše občine samo eden posestnik eno junico. Moglo bi se nam reči, da, kakor je Ščurk zvedel o dobavi junic, mogli bi tudi mi zvedeti o tem. Ali temu ni tako, vedeti je namreč treba, da upa dotični starašina o prvi priliki postati komenski župan in zato je vedno v obč. pisarni.

Nehotoma se poraja v nas misel, da se ni imenovanega razglasa samo zato javno, kakor je bil do sedaj običaj oklicalo, da smo prezrli oglas ter s tem zamudili si nabaviti junice. Županstvo pa ne služi nikakor v čast, da je tako važen razglas jednostavno nabilo na desko ter ni obvestilo o tej ugodni priliki živimorejcev. Mi mislimo, da bi bilo moralo županstvo celo agitirati, da bi si nabavilo čim največ posestnikov čistokrvnih junic, ne pa da je na tak način preprečilo okoristiti se pri tej ugodni priliki.

Te dni vrnila se je baže že komisija za nakup junic iz Švice, a mi smo čakali še vedno razglasa, da se prijavimo na županstvu, da se nam kupi junice....!

Ubogi posestniki, dokler imajo občinsko gospodarstvo v rokah taki močje, kakor sedanjil!

Sokolski vestnik.

»Sokol« v Mavhinjah priredi jutri v nedeljo svoj prvi nastop z že javljenim sila zanimivim nastopom. Vabimo vse prijatelje Sokolstva, da podprejo mlado društvo, ker je čisti dobiček namenjen nabavi orodja. Zagotovljena je udeležba bratskih društev. Istotako ni dvomiti o uspehu prireditve. Vstrajnost, smotrenost in resnost dosežejo vse! V nedeljo torej vsi v Mavhinje, kjer se bode videl in občudovalo sokolsko delo, ki bo tam praznovalo svoje uspehe! Na zdar!

Kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« priredi jutri ob 3. uri popoldne v gostilni Primožičevi na Tržaški cesti športni prijateljski zabavni sešnek, združen z raznovrstnimi dirkami in srečkanjem za več dobitkov.

Gospodarske vesti.

Zakupna oddaja sena in slame za vojaštvo. — Vojaška uprava daje v zakup oddajo sena, slame za steljo in za postelje in sicer za Gradec, Maribor, Ljubljano, Gorico in Pulj. Ponudbe so poslati vojaškemu oskrbovalnemu skladišču v Gradcu do 28. t. m. Natančnejše podatke daje tudi vojaško oskrbovalno skladišče v Gorici.

Razne vesti.

Bančni ravnatelj — ponarejalec denarja. — Kakor poročajo iz Petrograda, so aretirali v Blagoveščensku v Sibiriji ravnatelja tamošnje banke Semerova, ki je bil član mednarodne bande ponarejevalcev denarja ter je ponaredil v svoji zločinski praksi rubljev za milijone vrednosti.

Samomoril v ruski armadi. — V avstrijski armadi, se dogaja strahovito število samomorov, ampak tudi v Rusiji v tem oziru ni boljše. V zadnjem letu si je končalo 90 častnikov in 349 podčastnikov in prostakov življenje, leta 1910 je bilo 72 častnikov in 268 podčastnikov in prostakov. Žalostno statistiko izpopolnjuje tudi število smrtnih slučajev, ki so ugrabili 32 oficirjem in 478 prostakom življenje.

Kuga. — V Astrahanu je umrlo za kugo 39 oseb. Bolnikov je še 53.

Pulski občinski proračun 1913. kaže dohodkov okoli 19000 K več nego v letu 1911. Glede elektrarne kažejo številke na potrebo zvišanja cene za električni tok.

Civilni pogreb v Pulju. — Umrli je pek Zlobec, socialni demokrat. Krsto je neslo 6 delavcev, zadel so korakali so drugi. Pogreb se je vršil brez duhovnika, ker je bil Zlobec brez komesije.

Zvon je padel iz zvonika, ko so zvonili v Čenstohovu v samostanu. Zvon, težek 25.000 liber, je k sreči običal ob nekih močnih tramovih.

Najvišji monument v Evropi je stolp v bližini Southamptona na Angleškem. Ta stolp je bil napravljen v spomin na nekoga Petersena v smislu njegove oporoke. Visok je nad 100 m.

Nov komet so našli. Izsledil ga je Gale v Sidneju. Imenuje se 1812 a.

Padla sta iz aeroplana aviatik Astley in njegova družica mis Davies. Vzletela sta pogostoma in sta čez kanal med Anglijo in Francijo plula že opetovano. Te dni sta odplula iz kraja Liège ter sta padla iz višine kakih 150 m, ker se je bil v zraku aeroplan nekaj pokvaril.

Prihiteli so jima ljudje na pomoč; nemalo so se začudili, ko so dobili oba zdrava in mirna, jedla sta biškote. Aparat je razbit.

Peš po Evropi. — Brata Michel iz uredništva lista »L'Express« potujeta peš po Evropi. Odpotovala sta iz Liège v Belgiji 23. maja 1911. z namenom, da potujeta skozi vsa glavna mesta cele Evrope; izvršiti imata pot 32.000 km v treh letih; kontrolirani so od geografskega društva, od oblasti in športnih društev. Dosedaj sta prepotovala Belgijo, Francosko, Špansko, Portugal, Švicco, Italijo, preko Červinjana in Trsta sta prispela potnika 17. t. m. na Reko. Odtam sta krenila v Zagreb, potem na Balkan.

Italijanski general Cecconi je umrl v starosti 80 let v Florenci. Njegovo ime je bilo nekoč predmet avstro-italijanskega incidenta. Cecconi, ki se je udeležil toskanske ustaje v letih 1848. in 1860., je bil nenavadno živahen značaj ter je imel svoj čas kot polkovnik bersaglierijev na svoj polk irredentovski govor, ki mu je pa prinesel vpokojitev, še predno je Avstrija formulirala svoj protest, tako kakor se je nedavno še pripetilo generalu Asinariju di Vernezzo. Vpokojen je pisal svoje spomin na leta 1848 do 1861.

Dva leva sta bila ušla iz svoje kletke v cirkusu v South-Norwalku v Connecticutu, in sicer med predstavo. Planila sta na majhne konjičke, ki so bili pri predstavi, ter jih razmesarila, potem sta se lotila kamele, kateri sta raztrgala hrbet, na to sta planila proti slonu. Ali slon je prijel prvega ter ga zavrtel v zraku, da je odletel daleč in v krogu kakih 6 m telebnil na tla, drugemu je pa gobec prepral. Krotitelji so potem spravili leva zopet v kletke.

Ali ljudje so se bili umevno neznansko prestrašili in vse je drlo ven. Mnogo jih je bilo tako poškodovanih, da so jih odpeljali v bolnišnice.

Premalo trupel v študijske svrhe imajo v Parizu. V času od 1. novembra 1910. do 31. julija 1911. so bila iz 28 pariških bolnišnic 2204 trupla izročena nožu visokošolcev na medicinski fakulteti. V šolskem letu 1910/11 je bilo izročenih bodičim zdravnikom 980 moških trupel, 552 ženskih in 672 otroških.

Sedaj pa pravijo, da imajo na fakulteti premalo trupel, ker število medicincev narašča, takih ljudi, za katere se po smrti nihče ne briga, pa umrje premalo.

Cesta Čepovan-Gorenja Trebuša-Dolenja Trebuša.

Občina Gorenja Trebuša si je z znatnimi stroški priskrbela načrte za zgradbo ceste od Gorenje do Dolenje Trebuše in od Gorenje Trebuše do Čepovana.

Vladni tehnik je bil poslan na lice mesta in na podlagi njegovega poročila je c. kr. namestništvo ustanovilo potrebnost za cestno zvezo med Gorenjo in Dolenjo Trebušo s 125.000 K, za popravilo dosedanje poti iz Gorenje Trebuše čez Drenjulk v Čepovan s 35.000 K, skupno torej s 160.000 K in je predlagalo minis-

terstvu za javna dela, naj podeli 60% prispevek, to je 96.000 K.

Občina Gorenja Trebuša je pripravljena dati potrebni svet, vzdrževati cesto in plačati vse troške, ki bi ne bili pokriti z deželno in državno podporo.

Deželni zbor je v svojem zimskem zasedanju leta 1910. uvaževal potrebo te cestne zveze in siromašnost občanov trebuških in je vsled tega sklenil podeliti za zgradbo navedene ceste 25% prispevek t. j. 40.000 K; nadalje je naročil deželnemu odboru, naj posreduje pri prizadetih občinah in cestnih odborih, da prispevajo za napravov in končno, naj se poteguje pri c. kr. vladi, da bi zvišala svoj prispevek vsaj na 70% skupne potrebsčine.

Temu naročilu se je deželni zbor odzval.

Občina čepovanska je izjavila, da ne more prispevati. Cestni odbor tolninski je sporočil, da je že bil podelil občini Trebuša neko podporo, dočim je cestni odbor za goriško okolico sklenil prispevati z zneskom 2000 K v obrokih, to pa šele, ko bo cesta dovršena.

C. kr. namestništvo je z ozirom na ukrepe občine Trebuša, napravljene potom deželnega odbora, pritrdilo predlogu, da se imajo sestaviti najprej podrobni načrti za cesto Gorenja-Trebuša-Dolenja Trebuša in potem za radikalno preuravnavo črte Gorenja Trebuša-Čepovan.

Kar se tiče zvišanja državnega prispevka, kakor je predlagal deželni zbor, t. j. od 60% na 70%, je namestništvo izjavilo, da ne more staviti na pristojnem mestu nikakih predlogov, dokler se ne izdelajo podrobni načrti in dokler ni natančno znana potrebsčina.

Koncem decembra lanskega leta je c. kr. cestna ekspozitura v Gorici sporočila deželnemu odboru, da bodo načrti in stroškovniki kmalu popolnoma dovršeni, kar se je tudi res zgodilo. Načrti so se predložili na to c. kr. namestništvu v odobritev.

Z načrti vred pa se je neprimerno visoko zvišala tudi potrebsčina, ki znaša sedaj ogromno svoto 309.500 K, kar bi bilo za prizadete občine, ako ne zagotovita vlada in dežela izdatnih podpor, nesprejemljivo breme.

C. kr. vlada se ni še izrekla do sedaj o načrtih; tudi glede povišanja državnega prispevka se ni še izjavila.

Po »Samoupravi«.

Kdaj bo torej kaj s to potrebno cesto?!

MOJA STARA

Izkušnja je in ostane, da je najboljšo sredstvo za odpravo poletnih izpahljajev, za doseg, za ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti lijeno mlečnato mlo. Znamka konjiček tvrdke Bergman & Co., Tetschen a/E. Komad stane 80 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mišodilnicah, parfumerijah in podobnih trgovinah. Bergmanova lijina krema »Manera« slovi radi tega, ker se dobi po uporabi iste jako nežne in bele roke. I tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Samomor generala Nogi.

Japonska estetika samomora je bila znana iz knjig in časnikarskih vesti. Samomor japonskega generala, slavnega Nogija, in njegove žene v onem času, ko je šel sprevod umrlega mikada iz cesarske palače, navdaja svet z začudenjem. To je čin, ki je ganil in presenetil vse, ki so ga čitali ali slišali, čin, ki je vzbudil v vsakem razmišljanje, kako to, da tak junak konča svoje življenje s samomorom skupno s svojo ženo; vsakdo primerja potem vshod z zapadom in si napravlja zaključke.

Star je bil general Nogi, pa telesno krepak, zdrav, v lepi harmoniji je živel s svojo ženo. Ponosen je lahko bil, da je pripomogel domovini do slave; dvignila se je do velevlasti in krasno se razvijala, ves svet je pozoren na njo. Ali umrl je mikado in spoštljivi general noče več živeti, ker je umrl njegov gospodar. Smatra se tako vezanega nanj, da ko nesejo njegovo truplo iz cesarske palače, sledi njemu v smrt po nekakem čutstvu fantastično dovršene discipline. Njemu sledi tudi žena; ne gresta v boj, marveč na drugisvet, kjer čakata nanju v vojnipadlinovanih, kjer je žena na svojem mestu poleg

moža, kjer živijo lepše življenje nego na zemlji.

To se godi v času, ko se misli, da je Zapad preobrazil cesarstvo. Vshajajočega Solnca, ko se vidi v Japonski nekako Anglijo skrajnega Iztoka, ko se v Tokiu govori angleški, ko se poučujejo v evropski filozofiji, ko se oblačijo kot v Londonu in Parizu, ko se zdi, da se ti rmeni ljudje trudijo vzeti v sebe genij zapadnega življenja.

Nogi je znan kot junak pred Port-Arturjem. V poslednjih bitkah sta padla njegova dva sinova, drug za drugim, na čelu čet. Mirno je stal tu Nogi, hotel je videti njuna trupla, hotel je pogladiti jima mirno čelo, in ko je to storil, jima je rekel: Zadovoljen sem z Vama, moja otroka, na svidenje!

Takrat ni mislil na samomor. Cesar ga je potreboval. Ali cesar je po japonskim naziranjem jedno z domovino in z božanstvom.

Zadržalo ga je čutstvo dolžnosti nasproti domovini in mi se ne moremo predstavljati te njihove moči dolžnosti nad temi dušami. Čutstvo dolžnosti je bilo prava moč Japonske, tajnost njenega razvoja, razlog za njihove zmage, esenca njihove veličine.

Kakor vsi stari Japonci si je pripisoval Nogi jako malo zaslug za svoje zmage. Bile so posledice cesarjeve volje.

Vsako poročilo o kaki zmagi je bilo spremljano s počaščenjem Mikada, kateremu se je pripisala zmaga.

Ob času kitajske vojne je prišel Mikado v Kioto. Ali ni bilo treba, da je vladar s svojimi četami, njegov božanski duh je prisoten, da jih navduši in razsvetli. Pri ljudeh kot Nogi, rojenih v stari Japonski, polni strastnih legend in sladke poezije, je veljal cesar za nevidno dušo vsakega velikega dela, za udalmitelja vsake vzvišene misli, in neko najvišje spoštovanje jih je vezalo na njegovo življenje božanstvo.

Jedna glavnih označeb japonske religije je ravno spoštovanje cesarja. Cesar-ski kult je ostal nedotaknjen in neoslabljen, še več, zdi se, da se je celo povečal. Japonci formalno ebožavajo svojega cesarja. Njihova morala jih navaja do dveh dolžnosti: do ljubezni do roditeljev in do podaniške vdanosti. Prva je temelj so-

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražljivimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatlje K 2—

Ponarejanje se sodniško zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

Za ribanje života. — Boledine olajšujoče in okrepitveno staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2—

Na prodaj po vseh lekarnah in mišodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofoletti.

Rudarje — se išče za premogovni rudnik „Adria“ v Britetu pri Divači.

Iv. Felberbaum — Gorica

Corso Giuseppe Verdi 11 — Via Caserma 15.

Povodom začetka šolskega leta ponujam obleke za otroke, površnike, pelerine, srjace, jopice, nogovice itd.

po izredno nizkih cenah.

Velika izber damskih plaščev, kostumov, bluz, drobnarij, perila in robcev.

cialne, druga s cesarskim kultom podlaga politične strukture japonske države. Cesarski kult je v Japanu simbol jedinstva in moči japonskega cesarstva. Cesarski kult pa je tudi edino čutstvo, v kojem med vsemi Japonci ni razlike, pa če pripadajo tej ali oni struji. Z lahkotjo umira Japonec za cesarja. Učitelj je rekel svojim učencem, naj napišejo na papir svojo željo vsak. Vsi so napisali enak odgovor: Umreti za našega cesarja. Vsi zakoni in vse odredbe imajo en temelj: avtoriteto nebeškega sina.

Neki francoski državnik je vprašal japonskega profesorja za temeljno osnovo morale, ki v šolali nadomešča religijo, in profesor mu je odgovoril: Cesarjeva volja.

Ako vemo vse to, moremo lažje umeti senzacionalni samomor japonskega generala Nogija in njegove žene.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soba« in »Primorec«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaš obsestajši se računa za vsako besedo 3 vin.

Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih za delo (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ti majhna.

Fotograf A. Jerkič

slikal bode odslej pri slabem, temnem vremenu in tudi zvečer pri električni svetilki »Jupiter«.

— Senzacionalna novost, krasen umetniški efekt!

Slovenska šivilja

se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 6, III. nad.

2 cpremljeni sobi

se odda v lepi vili v najem. — Naslov pové upravnništvo.

Odda se takoj v najem

ali prodaja nova hiša v Gorici, ulica sv. Marka št. 434 (v bližini drž. kolodvora). Natančneje se izve pri upravništvu.

Slav. občinstvu

v mestu in na deželi se priporoča prva slovenska brivnica v Gorici, Gosposka ulica, (nasproti Montu). Postrežba čista in solidna. Izdeluje vsa lasničarska dela ter ima v zalogi kile iz domačih las. Dijaki in otroci imajo med tednom, razen sobote in nedelje, popust.

Pouk v francoščini

daje gospodična. — Naslov pové upravnništvo.

Jos. Dekleva,

zaloga šiv. strojev in dvokoles v Gorici, Via Municipio ima na prodaj še deset stiskalnic proti takojšnjemu plačilu ali na obroke.

Epiletični bolniki

najdejo pomoč in zdravje v novem načinu zdravljenja. Kdor rabi pomoč, naj se obrne na naslov: Arztilche Ordinationsanstalt, Budimpešta, V., Grosse Kronengasse 18.

Išče se

spretno agente in razprodajalce, seveda le marljive osebe, za prodajo neke brezkonkurenčne novosti. — Prednost imajo kolesarji. — Ni treba nikakih shramb in tudi ne kapitala.

Velikanska patent-novost, ki se jo rabi povsod. — Natančneje se izve v tehnični pisarni g. Friderika Kientz, Gorica — Via Ascoli št. 20.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga ==
== oljkega olja
prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfite, Bari in Nise
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112,
120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240
za luči po 72 vti.

Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnino prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
vporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mliha in sveč.
Cene zmerne.

Cenene in dobrih ure vseh vrst s
triletnim pisanim jamstvom kot:

Niklaste žepne ure K 4-20	boljša vrsta . . . K 5—
srebrne ure . . . 8-40	niklasti budilniki „ 2-90
kuhinjske ure . . . 3-20	ure s kuharico . . . 8-50
ure z nihalom . . . 8-50	

pošilja prva tvornica ur

HANNS KONRAD,

c. kr. dvorni dobavitelj v Brilx-u
št. 1218 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami se pošlje
vsakomur na zahtevanje zastoj in poš-
tine prosto.

Izvanredna ugodna prilika!

Ploščata! Zelo lična! Kavalirska
18 kar. zlata-double ura, odliko-
vana znamka Splendid K 4-90.

Britania srebrna rem. 36 urna,
švicarsko kolesje samo K 3-90
za gospo 18 kar. zlata-double
ura odlikovana znamka, ploščata
in lična K 5-90. — Te ure posedajo točno švi-
carsko kolesje na kamnih tekoče in so oskrb-
ljene s 4 letnim jamstvom. — Uram za gospode
se zastoj prilži po ena verižica.

Pošilja se s povzetjem:

Ignac Cypres,

razpošiljalnica Krakov, Szewskagasse 13/.

Na zahtevo bogato ilustrirani cenik s 3000 sli-
kami ur, zlatnine in srebrnice, sestavnih delov za ure
in orodij, muzikalnega in galanterijskega blaga itd.

Naročajte „Sočo“ in „Primorca“.

Inserirajte v „Soči“ in „Primorcu“.

Velika izbora čevljev

za moške, ženske in otroke

I. Drufovka, Gorica

Gosposka ulica 3 (nasproti „Monta“).

Continental

je najboljši pisalni stroj.

Primerjajte in prepričali se bode, da
je to res.

Zastopstvo in zaloga trdke Wanderer-
Werke akc. družba v Chemnitz-
Schönau

Ant. Ed. Roeper — Gorica

Magistratna ulica št. 15.

Dobi se vse stroje za pisarne
in druge potrebščine.

Kje se kupi dobro in najceneje gotovo obleko?

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelo-
vanje oblek za vsaki stan, po
najnovšem kroju. Največja za-
loga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občin-
stvu, da si ogleda mojo bogato
zalogo. Prepriča naj se vsakdo
sam, da vdoči edino v moji
trgovini dobro in najceneje blago
na meter, kakor tudi gotove
obleke za gospode, dečke in
otroke.

M. POVERAJ

Gorica, Travniki št. 5.

Kje se kupi dobro in najceneje blago na meter?

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici,
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
v likvidaciji,

ponuja v nakup te-le svoje nepremičnine:

enonadstropno hišo

v ulici sv. Ivana hšt. 7. v Gorici, ki
je zelo prikladna za mesarsko obrt.

Enonadstropno hišo z vrhom

v ulici Capitan Vandola hšt. 6. v Gorici,
prikladna kot stanovanje za boljšo
družino.

Enonadstropno hišo

v Velikem Dolu na Krasu,
ki je prirejena za prodajalno. Ker ni v
tem kraju prodajalne z jestvinami se
priporoča v nakup ta hiša zlasti mla-
dim trgovcem, ki se hočejo z manjšim
kapitalom osamosvojiti.

Ponudbe sprejema likvidacijski odbor
v Trgovskem Domu.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekalnišče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlato krone,
zlato mostove, zobe na kaučukove plošče,
uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb.
vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena turdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

Eleganten in trpežen
je prisini

kaučukov podpetnik.

Dobiva se v vseh v to stroko
spadajočih trgovinah.

Šolske knjige

za vse šole, šolske potrebščine v najbo-
gatejši izberi prodaja

knjigarna A. Gabršček,

TRGOVSKI DOM,

deloma tudi v Gosposki ulici št. 7.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem
računu po dogovoru.

Centrala v Ljubljani.

— Delniška glavica K 8.000.000. —

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

v GORICI